

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026
mart



**TOSHKENT SHAHRIDAGI TURIN
POLITEXNIKA UNIVERSITETI**

*Xalqaro ilmiy-amaliy onlayn konferensiya
materiallari to'plami*

**“GLOBAL RAQAMLI INTEGRATSIYALASHUV:
2030-YILGACHA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA
TEXNOLOGIK VA INDUSTRIAL SANOATNI RIVOJLANTIRISH
ORQALI MIKRO VA MAKROIQTISODIY BARQAROR
O'SISHNI TA'MINLASH DOLZARBLIGI”**

**“GLOBAL DIGITAL INTEGRATION: THE RELEVANCE OF
ENSURING MICRO AND MACROECONOMIC SUSTAINABLE
GROWTH THROUGH TECHNOLOGICAL AND INDUSTRIAL
DEVELOPMENT IN THE TRANSITION TO A GREEN
ECONOMY BY 2030”**

**«ГЛОБАЛЬНАЯ ЦИФРОВАЯ ИНТЕГРАЦИЯ:
АКТУАЛЬНОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО
МИКРО- И МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА ЧЕРЕЗ
РАЗВИТИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ И ИНДУСТРИАЛЬНОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ В ПЕРЕХОДЕ К ЗЕЛЁНОЙ
ЭКОНОМИКЕ К 2030 ГОДУ»**

3-MAXSUS SON



74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982



muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

*Elektron nashr.
2026-yil, mart.*

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ixamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti



MUNDARIJA

ICT week Uzbekistan 2025: Milliy texnologiyalar haftaligining yakunlari va ularning O'zbekiston IT-ekotizimiga ta'siri.....	16
Jumaboyev Akmaljon Sheraliyevich	
THE ROLE OF STATE FINANCIAL CONTROL IN THE EFFICIENT USE OF BUDGET FUNDS	20
Gulyor Akhmatovna Kasimova, Biybinaz Makhmut qizi Esenbaeva	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ПЛАТЁЖНЫХ СИСТЕМ В ФОРМИРОВАНИИ ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	22
Шамахмудова Шоира Олег кизи	
UZBEKISTAN'S STRATEGY FOR TRANSITION TO A GREEN ECONOMY: LABOR MARKET TRANSFORMATION, CHALLENGES AND PROSPECTIVE OPPORTUNITIES.....	27
Akbarova Barno Shukhratovna, Chintemirova Diyora Shukhratovna	
MODELS FOR MANAGING EDUCATIONAL REFORMS IN THE CONTEXT OF CULTURAL DIFFERENCES.....	32
Abdulmajeed Nabeel Azouz	
4-SANOAT INQILOBINING RAQAMLI TURIZMGA TA'SIRINI BAHOLASH	38
Sevinchova Nilufar Ne'mat qizi	
КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ИНТЕГРИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ ESG-ТРАНСФОРМАЦИИ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ДРАЙВЕР ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ.....	41
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA FOIZSIZ MOLIYA MEKANIZMLARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	44
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	47
Tadjimirzayev Anvar Abduvaxidovich	
RAQAMLI IQTISODIY DINAMIKANI KOMPLEKS FUNKSIYALAR YORDAMIDA MODELLASHTIRISH.....	52
Ibrohimova Nilufar Qahramon qizi	
SANOAT SEKTORIDA BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA "YASHIL" INVESTITSİYALARINING IQTISODIY AHAMIYATI.....	55
Ibragimov Zaxid Taxirovich	
LOGISTIKA PROVAYDERLARI XIZMATLARIDAN FOYDALANISH ASOSIDA TEMIR YO'L TRANSPORTI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH.....	59
Raximov Xasan Shukurjonovich	
СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ИНСТРУМЕНТОВ УПРАВЛЕНИЯ ПРОЕКТАМИ В РАЗЛИЧНЫХ ОТРАСЛЯХ ЭКОНОМИКИ	64
Сидиков Зиёдулло Равшанович, Холиярова Шохиста Кахрамоновна	
SUG'URTA TASHKILOTLARINING BOZOR IQTISODIYOTIDAGI AHAMIYATI	68
Azamatova G.I.	
DON MAHSULOTLARINI YETISHTIRISH VA QAYTA ISHLASHDA INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	71
Po'latova Sug'diyona, S.Y.Xamidova	
MAHALLIY BUDJETLARNING DAROMAD BAZASINI KENGAYTIRISH ASOSIDA XARAJATLAR BARQARORLIGINI TA'MINLASH (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA).....	74
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA SOLIQ IMTIYOZLARI VA PREFERENSIYALARINING IQTISODIY AHAMIYATI.....	77
Allaberganova Kumush Javlonbek qizi, Beknazarova N.T.	



РАЗВИТИЕ OPEN BANKING КАК ДРАЙВЕР ФОРМИРОВАНИЯ КОНКУРЕНТНОЙ ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМЫ В УЗБЕКИСТАНЕ	80
Эшмуротов Дониёр Ихтиёр ўғли	
NAVIGATING TAX RISKS ARISING IN THE MANAGEMENT OF ENTERPRISES.....	83
Maxmudov Rahimjon Hamid o'g'li	
DVIGATELNING TASHQI TEZLIK TAVSIFNOMASIGA DVIGATEL QUVVATI, TIRSAKLI VALINING MAKSIMAL AYLANISHLAR SONI, SOATLI YONILG'I SARFI VA SOLISHTIRMA YONILG'I SARFLARIGA TA'SIRI.....	86
Abdug'aniyev Shohruh Oxunjon o'g'li, Abdusattorov Nodirjon Abduljalil o'g'li	
FROM TRADITIONAL BANKING TO FINTECH ECOSYSTEMS: PERFORMANCE IMPLICATIONS	90
Rano Parpieva	
ZAMONAVIY SHAROITDA MEHNAT MOTIVATSIYASI NAZARIYASINI RIVOJLANTIRISHDA INSONIY MUNOSABATLAR MAKTABINING AHAMIYATI	92
Aslanov Aziz Mexmonovich	
ВОДНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ КОМПРОМИСС В СИСТЕМЕ ЦУР УЗБЕКИСТАНА: ЭМПИРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ МЕЖЦЕЛЕВЫХ КОНФЛИКТОВ	96
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
THE ECONOMIC IMPORTANCE OF INTERNATIONAL TRADE AND ITS ROLE IN GLOBAL GROWTH	99
Nurova Farog'at Salohiddin qizi	
AHOLINING MOLIYAVIY FIRIBGARLIKKA ALDANISH EHTIMOLINI KAMAYTIRISHDA MOLIYAVIY TA'LIMNING O'RNI.....	102
Irgashev Anvar Farxodovich	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TASHQI SAVDONI OPTIMALLASHTIRISH VA ENERGETIKA XAVFSIZLIGINI BOSHQARISH MEKANIZMLARI.....	105
Nosirbekov Sanjarbek Toxirbekovich	
SANOATDA IQTISODIY MOLIYAVIY HISSOBOTLAR XALQARO STANDARTLARINI RAQOBATBARDOSH KORPORATIV STRATEGIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA QO'LLASH	107
Turaboyev Ibroxim Ismoil o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	111
Xakimov Akbar Anvarovich	
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI SOHASIDA NOMODDIY AKTIVLARNING IQTISODIY MAZMUN-MOHİYATI	114
Ishanqulov Izzatilla Nurillayevich	
MEHNAT HAQIDAN OLINADIGAN SOLIQLAR VA MAJBURIY TO'LOVLAR HISOBINI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOLIQ KODEKSI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	117
Nomozov Ilhomjon Ziyodullo o'g'li	
FINTECH TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA TIJORAT BANKLARI RAQAMLI INFRATUZILMASINI MODERNIZATSIYA QILISH	119
Hazratkulov Faxriyor Abdumuxammad o'g'li	
ОЦЕНКА ЛИДЕРСКОЙ ЗРЕЛОСТИ ОРГАНИЗАЦИЙ СФЕРЫ КУЛЬТУРЫ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ КРЕАТИВНОЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА	122
Абдусаламова Фароғат Сунатиллаевна	
STATE OF DEVELOPMENT AND DYNAMICS OF THE FRUIT PROCESSING INDUSTRY.....	125
Yusufova Laylo Gayrat kizi	
STARTAP LOYIHALARINING MILLIY IQTISODIYOTNING INNOVATSION RIVOJLANISHIDAGI ROLI.....	132
Ko'chimova Madinabonu Qaxramon qizi, Sheraliyev Nurbek Jumanazar o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARI SAMARADORLIGI VA BOZOR QIYMATINI SHAKLLANTIRISHNING KO'P FAKTORLI MODELLARI	135
Jumatova Gulzar Maxmud qizi	



INNOVATSION RIVOJLANISHDA MEHNAT RESURSLARINING SAMARADORLIGINI HISOBLASH USULLARI.....	139
Artiqova O'g'iljon Zafar qizi	
INSTITUTIONAL FEATURES OF STATE REGULATION OF PRODUCT QUALITY MANAGEMENT	143
Atakulov Askad Raimkulovich	
TA'LIM MARKAZINING OBRO'SI VA RAQOBATBARDOSHLIGIGA MALAKALI XODIMLARNING TA'SIRINI BAHOLASH.....	146
Razzoqova Zebo Xusniddinova	
THE IMPACT OF RAPID TAX DISPUTE RESOLUTION SYSTEMS ON THE BUSINESS ENVIRONMENT AND PROSPECTS FOR THEIR DEVELOPMENT.....	149
Solihova Xumora Xasan kizi	
МОДЕЛИРОВАНИЕ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО ВЛИЯНИЯ ОБЩЕСТВА 5.0 НА УСТОЙЧИВОЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ СТРАН БРИКС-Т.....	153
Калдибаев Нурлан Алимжанович	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIVAVIY SHAFFOFLIKNING INVESTITSION JOZIBADORLIKKA TA'SIRI.....	156
Kurashev Sobir Saidmurod o'g'li	
O'ZBEKISTONDA REKREATSION TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-AMALIY O'ZIGA XOS JIHATLARI	159
Po'latova Mavluda Sanjar qizi	
ПРИЗНАКИ ПРОБЛЕМНЫХ КРЕДИТОВ И УПРАВЛЕНИЕ ИХ КАЧЕСТВОМ.....	162
Улмасой Ахмедова Хусан кизи	
THE ECONOMIC ESSENCE OF LABOR AND ITS INTERPRETATION IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS.....	165
Nomozov Ilhomjon Ziyadullah ugli	
MADANIYLASHTIRILGAN GO'SHTNING QAYTA ISHLANGAN GO'SHT MAHSULOTLARI XOM ASHYOSIDA ISHTIROKI.....	168
Xaydarova Sitara Suranbay qizi	
NOMODDIY AKTIVLAR AUDITIDA RISKLARNI BAHOLASH VA AUDITORLIK DALILLARINI TO'PLASH USLUBIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH.....	170
Ishanqulov Izzatilla Nurillayevich	
MEHNAT HAQI AUDITINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA XALQARO AUDIT STANDARTLARI (ISA) KONTEKSTIDAGI TALQINI.....	173
Nomozov Ilhomjon Ziyodullo o'g'li	
BANK RISKLARINING BANK FAOLIYATIDAGI AHAMIYATI, TURLARI VA XUSUSIYATLARI.....	175
Hakimova Nargiza Abduraimovna	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA TADBIQ QILISH YO'NALISHLARI VA INSTRUMENTLARI TAHLILI	180
Abdurahmonov Abdumalik Abdurashidovich	
MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF SUBJECTS ENGAGED IN MEAT PROCESSING IN THE CONTEXT OF INNOVATIVE DIRECTION.....	184
Sitara Khaydarova	
"XAVFSIZ SHAHAR" TIZIMLARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI.....	188
Iminov Akbarjon Odiljon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA NATIJAGA YO'NALTIRILGAN BYUDJETLASHTIRISHNI JORIY ETISHDA DAVLAT MOLIVASI STATISTIKASI: JORIY HOLAT VA ISTIQBOLLI REJALARI.....	190
Artikov Baxtiyor Maxkamovich	
DAVLAT QARZINI SAMARALI BOSHQARISH VA BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHNI TA'MINLASH MEXANIZMLARI	193
Sattoriy Fayzulloh Abdijabbor o'g'li	



O'Z KAPITALI HISOBINI YURITISHDA XALQARO MOLIVAVIY HISOBOT STANDARTLARINI QO'LLASHNING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI	196
Axmedov Latayibxon Mamitxonovich	
BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH ORQALI KORXONA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	200
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi	
THE IMPACT OF MANAGING THE INTERREGIONAL MOBILIZATION OF QUALIFIED TEACHERS ON THE QUALITY OF EDUCATION.....	202
Karimov Dostonjon Karimovich	
O'ZBEKISTON KIMYO SANOATI KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI HOLATI.....	204
Suyarov Shaxzod Salim o'g'li	
ФАКТОРЫ И ПРОБЛЕМЫ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ В УЗБЕКИСТАНЕ.	206
Гимранова О. Б.	
ASSESSING DIGITAL MATURITY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: AN INTEGRATED FRAMEWORK APPROACH.....	209
Berdiyev Temurbek	
ТЕОРЕТИКО-НАУЧНЫЕ ОСНОВЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ НЕФТЕГАЗОВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	213
Бекмухамедова Малика Искандарбековна	
ACADEMIC STAFF PERFORMANCE AND HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN MODERN UNIVERSITIES	218
Sultonboyeva Munira, Sultanova Kamila	
IQTISODIYOTDA OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI.....	223
Amirov Otabek Xudoyberdi o'g'li	
TRANSPORT TIZIMI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	226
Mannonov Shoxruhmirza Abdurashid o'g'li	
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI SOHASIDA MOLIVAVIY NATIJALAR AUDITI METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING YAXLIT TIZIMI	231
Bekchanov Faxriddin Atabekovich	
FINANCING SYSTEM OF EXPORT ACTIVITIES OF SMALL BUSINESS ENTITIES IN THE IMPROVING....	234
Karamatdinova Aysawle Paraxatovna	
GENERATIV SUN'IY INTELLEKT INFRATUZILMASINING MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI TRANSFORMATSIYA QILISHDAGI O'RNI	236
Saidov Jaloladdin Allaberganovich	
STRATEGIC INTEGRATION OF DIGITAL MARKETING TECHNOLOGIES IN SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES: DRIVERS, BARRIERS, AND ECONOMIC PERFORMANCE.....	239
Pirmatov Oybek Shovkat ugli	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNING HUDUDIY RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI.....	243
Reimbergenov Xurrambek Xushnudovich	
FEATURES AND PRINCIPLES OF ECONOMETRIC MODELING OF INDUSTRIAL DEVELOPMENT.....	246
Choriev Tolib Azamovich	
FEATURES OF INVESTMENT BEHAVIOUR IN THE CONTEXT OF FINTECH TECHNOLOGY DEVELOPMENT	251
Karimova Nurjakhon Olim kizi	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA HUDUDIY INFRATUZILMAGA INVESTITSİYALARNI JALB ETISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	255
Ismoilov Azizbek Rustamjon o'g'li	



RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON BOZORLAR ORQALI XALQARO SAVDONI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	259
Hamroyeva Umida	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA TEXNOLOGIK MODERNIZATSIYANING IQTISODIY MAZMUNI VA NAZARIY ASOSLARI.....	262
Sarimsaqov Sherzod Xamidovich	
INCREASING THE COMPETITIVENESS OF ENTERPRISES IN THE CONSTRUCTION MATERIALS INDUSTRY	268
Toshpulatov Asronbek Mutalibovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINING KAPITAL BOZORI ORQALI RESURS BAZASINI KENGAYTIRISH AMALIYOTI VA ISTIQBOLLARI.....	272
Otabek Oltiboyev	
TASHQI SAVDO OPERATSIYALARIDA VALYUTA NAZORATINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISH	275
Israilov Avazbek Rustam o'g'li	
XALQARO UNIVERSITET BOSHQARUVIDA STAKEHOLDER YONDASHUVI: ZAMONAVIY MODELLAR VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	277
Tursunmuratov Sherzod Turdimuratovich	
ВОПРОСЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МЕХАНИЗМОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ В УПРАВЛЕНИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ СЕМЕЙНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	279
Султанов Бобирмирзо Мавлонжон угли	
TRANSPORT SOHASIDA AYOLLAR BANDLIGINI TA'MINLASH MUAMMOLARINI INTEGRATSIYALASHGAN BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH ASOSIDA HAL ETISH	283
Abdukarimova Dilnozaxon Mamurjon qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TO'QIMACHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	287
Nurullayeva Mexribon Muratovna	



RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TO'QIMACHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI

Nurullayeva Mexribon Muratovna

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti magistranti

Annotatsiya. Mazkur tezisda raqamli iqtisodiyot sharoitida O'zbekiston to'qimachilik sanoatini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari tadqiq etilgan. To'qimachilik sanoatining mamlakat iqtisodiyotidagi ahamiyati, mavjud resurslardan samarali foydalanish, ishlab chiqarish jarayonlarini raqamlashtirish hamda iqtisodiy ko'rsatkichlarni raqamli ma'lumotlar asosida prognozlash masalalari yoritilgan. Tadqiqotda to'qimachilik korxonalarining raqamli transformatsiyasini ta'minlashda ishlab chiqarish, moliyaviy, marketing va logistika jarayonlarini yagona axborot muhitida boshqarishning ahamiyati asoslangan. Shuningdek, raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, xarajatlarni kamaytirish, resurslardan oqilona foydalanish va korxonalarning raqobatbardoshligini kuchaytirish imkoniyatlari ko'rib chiqilgan. Tadqiqot natijasida to'qimachilik sanoatini raqamli rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari tizimlashtirilgan.

Kalit so'zlar: raqamli iqtisodiyot, to'qimachilik sanoati, raqamli transformatsiya, raqamli texnologiyalar, prognozlash, raqamli boshqaruv, resurslardan samarali foydalanish, raqobatbardoshlik.

Abstract. This thesis examines the priority areas for the development of Uzbekistan's textile industry in the context of the digital economy. It highlights the importance of the textile industry in the national economy, the efficient use of available resources, the digitalization of production processes, and the forecasting of economic indicators based on digital data. The study substantiates the importance of managing production, financial, marketing, and logistics processes within an integrated information environment to support the digital transformation of textile enterprises. It also considers the opportunities provided by digital technologies to improve production efficiency, reduce costs, ensure the rational use of resources, and strengthen the competitiveness of enterprises. As a result of the study, the main directions for the digital development of the textile industry are systematized.

Keywords: digital economy, textile industry, digital transformation, digital technologies, forecasting, digital management, efficient use of resources, competitiveness.

Аннотация. В данном тезисе исследованы приоритетные направления развития текстильной промышленности Узбекистана в условиях цифровой экономики. Освещены значение текстильной промышленности в экономике страны, вопросы эффективного использования имеющихся ресурсов, цифровизации производственных процессов, а также прогнозирования экономических показателей на основе цифровых данных. В исследовании обоснована важность управления производственными, финансовыми, маркетинговыми и логистическими процессами в единой информационной среде для обеспечения цифровой трансформации текстильных предприятий. Кроме того, рассмотрены возможности повышения эффективности производства, снижения затрат, рационального использования ресурсов и укрепления конкурентоспособности предприятий за счёт внедрения цифровых технологий. По результатам исследования систематизированы основные направления цифрового развития текстильной промышленности.

Ключевые слова: цифровая экономика, текстильная промышленность, цифровая трансформация, цифровые технологии, прогнозирование, цифровое управление, эффективное использование ресурсов, конкурентоспособность.

KIRISH

Bugungi kunda raqamli iqtisodiyotning jadal rivojlanishi iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida boshqaruv va ishlab chiqarish jarayonlariga yangicha yondashuvlarni talab qilmoqda. Ayniqsa, ishlab chiqarish jarayonlari ko'p bosqichli bo'lgan to'qimachilik sanoatida raqamli texnologiyalardan foydalanish korxonalar faoliyati samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

O'zbekiston to'qimachilik sanoati mamlakat iqtisodiyotining muhim tarkibiy qismlaridan biri bo'lib, ushbu tarmoqda ishlab chiqarish, bandlik, investitsiya va eksport salohiyatini oshirish uchun katta imkoniyatlar mavjud. Tadqiqotlarda to'qimachilik sanoatining rivojlanishi korxonalar faoliyati samaradorligi, mavjud resurslardan foydalanish va iqtisodiy ko'rsatkichlar dinamikasi bilan uzviy bog'liqligi qayd etilgan.

Shu sababli zamonaviy sharoitda to'qimachilik sanoatini rivojlantirish masalasiga faqat ishlab chiqarish hajmini oshirish nuqtayi nazaridan emas, balki raqamli texnologiyalar asosida boshqaruv, tahlil va prognozlash tizimlarini

takomillashtirish nuqtayi nazaridan ham yondashish zarur.

Tadqiqotda to'qimachilik sanoatini rivojlantirish bilan bog'liq iqtisodiy jarayonlarni tizimli tahlil qilish, iqtisodiy ko'rsatkichlarni prognozlash, mantiqiy fikrlash, ilmiy abstraksiya, guruhlash, induksiya va deduksiya usullaridan foydalanilgan. Mazkur metodologik yondashuvlardan to'qimachilik tarmog'ining investitsion imkoniyatlari, iqtisodiy ko'rsatkichlari va resurslardan foydalanish samaradorligini tadqiq etishda foydalanish mumkin.

Raqamli iqtisodiyot sharoitida ushbu metodlarni zamonaviy axborot texnologiyalari bilan uyg'unlashtirish to'qimachilik sanoati korxonalarida katta hajmdagi ma'lumotlarni tezkor qayta ishlash, iqtisodiy jarayonlarni monitoring qilish va boshqaruv qarorlarining asoslanganligini oshirish imkonini beradi.

To'qimachilik sanoatini raqamli rivojlantirish, avvalo, korxonalarda mavjud iqtisodiy va ishlab chiqarish ma'lumotlarini yagona raqamli axborot tizimida shakllantirishdan boshlanishi lozim. Ishlab chiqarish hajmi, xomashyo sarfi, mehnat unumdorligi, mahsulot tannarxi, sotuv hajmi, eksport, investitsiyalar va boshqa iqtisodiy ko'rsatkichlarning muntazam ravishda raqamli shaklda yig'ilishi korxona faoliyatining real holatini baholash imkonini beradi.

Ilmiy yondashuvlarga ko'ra, to'qimachilik sanoatining asosiy ko'rsatkichlarini prognozlash ularning miqdoriy va sifat ko'rsatkichlarini tahlil qilishga asoslanadi. Shuningdek, ko'rsatkich xususiyatidan kelib chiqib, prognozlash usulini tanlash, trend ekstrapolyatsiyasi, ekspert baholash va matematik modellashdan foydalanish maqsadga muvofiq.

Mazkur yondashuvni raqamli iqtisodiyot sharoitida takomillashtirish orqali korxonalarda raqamli prognozlash tizimini shakllantirish mumkin. Bunda tarixiy ma'lumotlar asosida ishlab chiqarish va moliyaviy ko'rsatkichlarning o'zgarish tendensiyalari aniqlanadi hamda kelgusidagi holat bo'yicha prognozlarni ishlab chiqiladi.

Raqamli boshqaruv tizimining muhim jihatlari biri — qaror qabul qilish jarayonini real ma'lumotlarga asoslashdir. Masalan, xomashyo zaxiralari, ishlab chiqarish quvvati va buyurtmalar hajmi haqidagi ma'lumotlarni muntazam monitoring qilish orqali korxona resurslaridan foydalanish darajasini aniqlash mumkin. Bu esa ortiqcha zaxiralarni kamaytirish, ishlab chiqarishdagi uzilishlarning oldini olish va xarajatlarni optimallashtirishga xizmat qiladi.

To'qimachilik sanoatida raqamlashtirishni quyidagi asosiy yo'nalishlarda amalga oshirish maqsadga muvofiq:

Birinchidan, ishlab chiqarish jarayonlarini raqamlashtirish. Ishlab chiqarish jarayonlari to'g'risidagi ma'lumotlarni avtomatik yig'ish va qayta ishlash orqali ishlab chiqarish samaradorligini doimiy monitoring qilish imkoniyati yaratiladi.

Ikkinchidan, raqamli boshqaruv tizimlarini rivojlantirish. Korxonaning ishlab chiqarish, moliyaviy, marketing va logistika faoliyatini o'zaro bog'langan axborot tizimlari orqali boshqarish boshqaruv qarorlarini tezlashtiradi.

Uchinchidan, iqtisodiy ko'rsatkichlarni raqamli prognozlash. Korxonaning avvalgi davrlardagi faoliyatiga oid ma'lumotlardan foydalanib, ishlab chiqarish hajmi, sotuv, xarajatlar, foyda va eksport ko'rsatkichlarining kelgusidagi qiymatlarini aniqlash mumkin.

To'rtinchidan, resurslardan foydalanishni raqamli monitoring qilish. Xomashyo, materiallar, mehnat va ishlab chiqarish quvvatlaridan foydalanish bo'yicha raqamli ma'lumotlar shakllantirilib, resurslar samaradorligi baholanadi.

Beshinchidan, raqamli marketing va elektron savdoni rivojlantirish. Bozor talabi, iste'molchilar xatti-harakati va mahsulotlarga bo'lgan talabni raqamli ma'lumotlar asosida o'rganish to'qimachilik mahsulotlarini sotish samaradorligini oshirishi mumkin.

Oltinchidan, logistika jarayonlarini raqamlashtirish. Xomashyo yetkazib berishdan boshlab tayyor mahsulotni iste'molchiga yetkazishgacha bo'lgan jarayonlarni raqamli monitoring qilish yetkazib berish muddatlarini qisqartirish va logistika xarajatlarini optimallashtirishga xizmat qiladi.

Bunday tizimning umumiy samaradorligi raqamli ma'lumotlarni yig'ish, ularni tahlil qilish, prognozlash va boshqaruv qarorlariga aylantirishning uzluksiz mexanizmini shakllantirishga bog'liq.

Shu nuqtayi nazardan, to'qimachilik sanoatini raqamli rivojlantirishning quyidagi ketma-ketligini taklif etish mumkin:

raqamli ma'lumotlarni shakllantirish → ma'lumotlarni qayta ishlash → iqtisodiy ko'rsatkichlarni tahlil qilish → prognozlash → mavjud muammolar va cheklovlarni aniqlash → boshqaruv qarorini ishlab chiqish → natijalarni raqamli monitoring qilish.

Mazkur ketma-ketlik prognozlash jarayonining mantiqiy davomi sifatida qaralishi mumkin. Bunda dastlabki dinamik qatorlarni shakllantirish, approksimatsiyalovchi funksiyani tanlash, matematik model parametrlarini baholash va prognoz natijalarini ekspert baholari bilan taqqoslash nazarda tutiladi.

Raqamli iqtisodiyot sharoitida bunday yondashuvning afzalligi shundaki, ma'lumotlarni muntazam yangilab borish orqali korxonaning iqtisodiy holatini doimiy ravishda baholash va prognozlarni yangilash imkoniyati yuzaga keladi.

To'qimachilik sanoatini raqamlashtirish faqat alohida texnologiyalarni joriy etish bilan cheklanmasligi kerak. Raqamlashtirish korxonaning butun boshqaruv tizimini qamrab oluvchi kompleks jarayon sifatida tashkil etilishi lozim.

Bunda asosiy e'tibor raqamli texnologiyaning o'ziga emas, balki undan foydalanish natijasida iqtisodiy samaradorlikning oshishiga qaratilishi zarur. Ya'ni raqamlashtirish natijasida ishlab chiqarish xarajatlarining kamayishi, resurslardan foydalanish samaradorligining oshishi, mahsulot sifatining yaxshilanishi, ishlab chiqarish jarayonlarining tezlashishi va bozor talabiga moslashuvchanlikning kuchayishi ta'minlanishi kerak.

Shuningdek, raqamli transformatsiya korxonalarga iqtisodiy risklarni oldindan aniqlash imkonini beradi. Iqtisodiy risk omillarini makro, mezo va mikro darajalarda aniqlash hamda ularning ta'sirini ekspert va miqdoriy baholash usullari asosida kompleks tahlil qilish korxonalarda risklarni samarali boshqarishga xizmat qiladi.



Demak, raqamli ma'lumotlar bazasi va prognozlash tizimi shakllantirilgan sharoitda risklarni aniqlash va boshqarish yanada tezkor va asoslangan bo'lishi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalariga ko'ra, raqamli iqtisodiyot sharoitida to'qimachilik sanoatini rivojlantirish ishlab chiqarish jarayonlarini raqamlashtirish, raqamli boshqaruv tizimlarini shakllantirish, iqtisodiy ko'rsatkichlarni prognozlash, resurslardan foydalanishni monitoring qilish, raqamli marketing va logistika tizimlarini rivojlantirish bilan bevosita bog'liq.

To'qimachilik korxonalarida iqtisodiy ko'rsatkichlarning yagona raqamli axborot bazasini shakllantirish va ular asosida prognozlash mexanizmini joriy etish boshqaruv qarorlarining samaradorligini oshiradi. Shu bilan birga, raqamli monitoring resurslardan foydalanish samaradorligini muntazam baholash, ishlab chiqarish xarajatlarini optimallashtirish va iqtisodiy risklarni boshqarish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Shunday qilib, to'qimachilik sanoatining raqamli transformatsiyasini kompleks ravishda amalga oshirish tarmoqning ishlab chiqarish samaradorligi, raqobatbardoshligi va eksport salohiyatini oshirishning muhim omili hisoblanadi. Raqamli iqtisodiyot tamoyillarini prognozlash va iqtisodiy tahlil metodlari bilan uyg'unlashtirish esa to'qimachilik sanoatining barqaror va istiqbolli rivojlanishi uchun metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi. – 2022. – URL: <https://lex.uz/docs/-5841063>.
2. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. Rasmiy statistik ma'lumotlar [Elektron resurs]. – Toshkent. – URL: <https://stat.uz>.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 1-maydagi PF-71-son "To'qimachilik va tikuv-trikotaj sanoatini rivojlantirishni yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi. – 2024. – URL: <https://lex.uz/docs/-6908347>.
4. Гуськова Н. Д., Краковская И. Н., Слушкина Ю. Ю., Маколов В. И. Инвестиционный менеджмент: учебник. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: КноРус, 2016. – 438 с.
5. Валинурова Л. С., Казакова О. Б. Инвестирование: учебник для вузов. – М.: Волтерс Клувер, 2010. – 448 с.
6. Vahabov A. V., Xajibakiyev Sh. X., Muminov N. G. Xorijiy investitsiyalar: o'quv qo'llanma. – Toshkent: Moliya, 2010. – 328 b.
7. Madrakhimova G. R. Analysis of the Current Status of the Textile Industry in the Economy of Uzbekistan // *Economics and Innovative Technologies*. – 2020. – No. 1. – P. 1–9.
8. Madrakhimova G. R. Improving the Use of Investment in Improving the Efficiency of Light Industry Enterprises in Uzbekistan // *International Journal of Research in Management & Business Studies*. – 2019. – Vol. 6. – Issue 2. – P. 32–35.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**





+998 93 718 40 07



<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>



t.me/yait_2100